

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.118/2016/7. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2017. május 19. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A folytatólagosan, nagyobb kárt okozó csalás büntette miatt **I.r.** vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2016. szeptember 13. napján kihirdetett 41(I.)Kb.1737/2015/15. számú ítéletét megváltoztatja.

I.r., II.r. és **III.r.** vádlottak bűncselekményének jogi minősítésénél a folytatólagos elkövetésre való utalást mellőzi.

Az ..., a ... és a ... számú nyelvvizsga bizonyítványokat az ELTE Idegennyelvi Továbbképző Központ részére rendeli kiadni.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **I.r., II.r.** és **III.r.** vádlottak vonatkozásában helybenhagyja azzal, hogy az I.r. vádlott neve helyesen:

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2016. szeptember 13. napján kihirdetett 41(I.)Kb.1737/2015/15. számú ítéletével **I.r., II.r.** és **III.r.** vádlottakat bűnösnek mondta ki a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (3) bekezdés a./ pontja szerint minősülő folytatólagosan, nagyobb kárt okozó csalás büntettében, ezért őket egyenként 200 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 200.000 forint pénzbüntetésre, valamint szolgálati viszony megszüntetésére ítélte. Mindhárom vádlott esetében rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására. Az I. és a II.r. vádlottakat külön-külön kötelezte, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül kártérítés címén fizessenek meg a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Hivatala részére 742.080 forintot, valamint annak 2012. július 01. napjától az érvényes jegybanki kamattal megegyező mértékű kamatát, továbbá az államnak külön felhívásra 44.525 forint eljárási illetéket. Kötelezte a III.r. vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül kártérítés címén fizessen meg a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Hivatala részére 1.484.160 forintot, valamint annak 2012. július 01-től számított jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, továbbá az államnak 89.050 forint eljárási illetéket. A polgári jogi igény ezt meghaladó részét egyéb törvényes útra utasította. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt nyelvvizsga bizonyítványok lefoglalásának megszüntetéséről és a bírósági iratokhoz történő csatolásáról. Az I. és III.r. vádlottakat egyenként 20.345 forint, míg a II.r. vádlottat 66.245 forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte.

A tárgyaláson a katonai ügyész mindhárom vádlott vonatkozásában három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd tudomásul vette az ítéletet. Az I., II. és III.r. vádlottak egyaránt irány megjelölése nélkül jelentettek be fellebbezést. A vádlottak védője mindhárom védenca tekintetében felmentés érdekében fellebbezett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.934/2016/1. számú átiratában arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

A védő a Fővárosi Ítéletábrá Katonai Tanácsánál előterjesztette fellebbezése részletes írásbeli indokolását. Ebben az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezését kiegészítve elsősorban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt. Kifogásolta, hogy a katonai tanács nem vizsgálta külön, hogy a nyelvvizsga bizonyítványok megfelelnek-e a hamis okirat kritériumainak, ettől azonban az elsőfokú ítélet indokolása olyan mértékig hiányos, hogy az csak egy megismételt eljárásban korrigálható. Utalt arra, hogy védenecinek semmiféle aktív magatartása nem nyert megállapítást, nem bizonyított, hogy bármit tettek volna azért, hogy hamis közokirat keletkezzen. A szakértői vélemény alapján nem vitatta, hogy a feladatlapokra valamilyen „trükkös” módon lettek rögzítve a válaszok, de az nem jelenti azt, hogy nem voltak ott a vizsgán a vádlottak. Kifogásolta, hogy az elsőfokú katonai tanács meggyőző indokolás nélkül utasította el a bizonyítási indítványait. Az elsőfokú bíróság nem oldotta fel azt az ellentmondást, hogy a három vádlott esetében három különböző helyszín, három különböző időpont, eltérő típusú nyelvvizsgák szerepelnek, azonban mindhármuk vizsgalapjait ugyanaz a kéz töltötte ki. Utalt továbbá arra, hogy a vádlottak egyike sem terjesztett elő kifejezett kérelmet nyelvismereti pótlék folyósítására. A védő kifogásolta azt a módot, ahogyan az elsőfokú katonai tanács a polgári jogi igény alapjául szolgáló bűncselekménnyel okozott kár mértékét megállapította. Utalt arra, hogy a munkáltató nem fizetett ki adózás előtti pótlékot, így nem is lehet bruttó összeget számonkérni a vádlottakon. A védő álláspontja szerint az általa indítványozott helyes számítási mód alapján az I.r. vádlott esetében 490.672 forint, a II.r. vádlottnál 491.647 forint, míg a III.r. vádlottnál 983.294 forint lenne a kár összege. Véleménye szerint erős túlzás az, hogy a vádlottak a hivatásos szolgálatra méltatlanná váltak. Kifejtette, hogy a Hszt. 56. § (6) bekezdése rögzíti, hogy melyek a méltatlanná válás feltételei, és ezek közül kizárólag a c./ pont jöhet szóba, azonban a vádlottak magatartása nem volt olyan súlyú, nem járt jelentős hátránnyal a szolgálatra és a fegyelemre, hogy esetükben a méltatlanság megállapítható lenne. A védő mindhárom védenéről rövid életrajzot közölt, melyben kitért a szolgálati előéletükre, szakmai sikereikre és családi életükre. Kifogásolta, hogy a bíróság a rendelkezésre álló összes bizonyítékot nem a logika szabályainak megfelelően értékelte, nem küszöbölte ki a felmerülő és korábban is fennállt ellentmondásokat, így a bűnösséget megalapozó zárt logikai lánc nem állapítható meg. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása a Be. 351. § (2) bekezdésében írt valamennyi megalapozatlansági okot magán viseli, melyre figyelemmel a hatályon kívül helyezés nem mellőzhető. Másodsorban mindhárom védenca tekintetében bűncselekmény hiányában történő felmentésre tett indítványt.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a fellebbezését annak részletes írásbeli indokolásával együtt fenntartotta. Kifejtette azon álláspontját, hogy a Nemzeti Védelmi Szolgálat valamikor egy nagyobb ügyről választhatta le a három rendőrtiszt ügyét, a rendelkezésre álló iratokból azonban nem állapítható meg, hogy ez mikor történt, hogy az NVSZ-nél a három vádlottra nézve mióta állnak rendelkezésre a terhelő adatok, kizárólag az ügyészségi nyomozás anyaga ismert. Értelemszerűen felvetődött az ügyben a közokirat-hamisítás bűncselekménye is, amely az ügyészség szerint elévült, ugyanakkor nem kerülhető meg a vádlottak csalási cselekménye kapcsán sem a közokirat-hamisítás. Szükséges tisztázni, hogy a vádlottak nem tanúsítottak olyan

magatartást, amelynek eredményeképpen a hamis bizonyítvány keletkezett. Nem is volt olyan jellegű vizsgálat, amely a hamis okirat keletkezését vizsgálta. A szakértő megállapította azt, hogy ugyanaz a személy töltötte ki valamennyi vádlott vizsgalapjait, azonban sem az NVSZ, sem az ügyészség nem vizsgálta azt, hogy ki volt az a személy, a logikai lánc így nem záródott be. A védő megismételte azon álláspontját, hogy a vádlottak nyelvvizsga pótléka kapcsán a járulékokat már levonták, így esetükben csak nettó értéket lehet számítani. Utalt arra, hogy a vádlottak hosszú eredményes rendőri szolgálatot teljesítettek, a parancsnoki jellemzések mind kiválóra értékelték munkájukat, a parancsnokuk mindhármukat visszavárja. Elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására, másodsorban a helytelen logikai következtetés korrigálásával bűncselekmény hiányában, vagy bizonyítottság hiányában történő felmentésre tett indítványt.

Az I., II. és III.r. vádlottak az utolsó szó jogán egyaránt úgy nyilatkoztak, hogy nem érzik magukat bűnösnek, illetve csatlakoztak a védőjük által előadottakhoz.

A vádlottak és védőjük által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348. § (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírálta.

A felmentésre és hatályon kívül helyezésre irányuló vádlotti és védői fellebbezések, indítványok nem alaposak.

A másodfokú katonai tanács a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta. A tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett. Az I., II. és III.r. vádlottak a tárgyaláson vallomást tettek, és tagadták a terhükre rótt bűncselekmény elkövetését. Mindhárman azonos tartalmú védekezést terjesztettek elő, mely szerint személyesen vettek részt a nyelvvizsgán, sikeresen levizsgáztak, így szabályosan szereztek nyelvvizsga bizonyítványt. A nyomozás során mindhárom vádlott csupán a személyi körülményeire vonatkozóan tett vallomást, illetve rövid, a bűncselekmény elkövetését tagadó nyilatkozatot tettek. Nem tévedett az elsőfokú katonai tanács, amikor a tényállást a vádlottak tagadó vallomásaival szemben mindhármuk esetében az igazságügyi írásszakértői vélemény, a vádemelést követően készített kiegészítő szakvélemény, és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, ezek közül is elsődlegesen a nyelvvizsgák teljesítéséhez kapcsolódó dokumentumok, jegyzőkönyvek és feladatlapok, továbbá a nyelvismereti pótlékkal kapcsolatos parancsnok, és a folyósításukra vonatkozó belső pénzügyi iratok alapján állapította meg. Az elsőfokú bíróság ítélete 5. és 6. oldalán értékelte az általa megismert bizonyítékokat és logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem a vádlottak tagadó vallomása alapján állapított meg a történeti tényállást. Helytállóan hivatkozott arra, hogy az igazságügyi írásszakértő egyértelmű és kategorikus véleményt terjesztett elő arra vonatkozóan, hogy az I., II. és III.r. vádlottak csalási cselekményének alapját képező nyelvvizsgákon kitöltött feladatlapokon, illetve a jegyzőkönyveken található kézírás és aláírás nem a vádlottaktól származik. Egyértelmű véleményt adott abban a tekintetben is, hogy ezeket az iratokat mindhárom vádlott nevében egyazon személy töltötte ki. A II.r. vádlott által előterjesztett védekezésre figyelemmel az elsőfokú bíróság a szakértőt a szakvéleménye kiegészítésére hívta fel, mely szakvéleményben a szakértő fenntartotta korábbi álláspontját. A kifizetett nyelvismereti pótlékok összecszerülésében mutatkozó ellentmondást a katonai tanács további iratok beszerzésével oldotta fel.

A Be. 351. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Megállapítható, hogy a vádlottak és védőjük fellebbezésükben új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkoztak. Az elsőfokú katonai tanács a vádlottak és védőjük által előterjesztett bizonyítási indítványokat elutasította. Ítélete indokolása 6. oldal 5. bekezdésében megfelelő indokát adta az elutasításnak. Helytállóan utalt arra, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény megállapítása szempontjából ezek a bizonyítások szükségtelenek, és csak a tárgyalás indokolatlan elhúzódásához vezetnének. A Központi Nyomozó Főügyészség Budapesti Regionális Osztálya a vádlottakat nem vádolta közokirat-hamisítás büntettével, így az elsőfokú katonai tanácsnak nem is kellett olyan bizonyítást lefolytatnia, amely annak elkövetési körülményei bizonyítására irányult volna, azt törvényesen nem is tehette volna meg. Ilyen módon nem kifogásolható az sem, hogy az elsőfokú ítélet indokolása nem tartalmaz a vád tárgyává nem tett bűncselekmény ismeretlenül maradt elkövetőjére, a vizsgázás konkrét körülményére vonatkozóan részletes indokolást. A vádlottakat az ügyészség kizárólag csalási cselekménnyel vádolta annak bizonyítása szempontjából pedig elegendő volt annak igazolása, hogy a vádlottak nem voltak ott a nyelvvizsgájukon, hanem helyettük ugyanazon ismeretlen személy vizsgázott le. Ez a körülmény pedig tényszerűen megállapítást nyert. Nem fogadható el a védőnek az összecszerűséget vitató álláspontja sem. A vád tárgyává tett vagyon elleni bűncselekménynél a kár az egyik olyan tényállási elem, amely szerint a bűncselekmény minősülhet. A Btk. 459. § (1) bekezdés 16. pontjában foglaltak szerint a kár e törvény eltérő rendelkezése hiányában a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés. Az ügy sértettje pedig végső soron a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság, amelynek költségvetéséből a vádlottak megtévesztő magatartása folytán a nyelvismereti pótlék kifizetésre került, tehát az az összeg, amellyel a sértett vagyona a cselekmény folytán csökkent. A sértett vagyona viszont nem csupán a vádlottak részére kifizetett nettó összeggel csökkent, hanem a hozzá kapcsolódó járulékokkal, közterhekkel is, hiszen a vádlottak megtévesztő magatartása nélkül azok kifizetésére sem került volna sor. Nem fogadható el tehát az a védői álláspont, amely kárként csak azt az összeget venné figyelembe, amelyet a vádlottak kézhez kaptak, amellyel ők ténylegesen gazdagodtak.

Nem fogadható el az a védői álláspont sem, amely az eljárás megindulásának, illetve a bizonyíték beszerzésének törvényességét kifogásolja. A katonai tanács ítélete 5. oldal alulról 4. bekezdésében kifejtette, és álláspontját a rendelkezésre álló iratok alátámasztják, hogy a Nemzeti Védelmi Szolgálat feljelentését követően, a nyomozás elrendelése után az ügyészség maga kérte be az Oktatási Hivaltól az okirati bizonyítékokat, tehát azok beszerzése törvényesen történt.

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a releváns bizonyítékokat megvizsgálta, azok egy részét maga szerezte be. A tényállás megállapítása során helyes következtetéseket vont le, és ezen megállapítások nem ellentétesek a logika szabályaival. Összességében az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta. Így a vádlottaknak és a védőnek a tényállás felülmérlegelésére, ezen keresztül a vádlottak felmentésére irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett. Eljárási szabálysértés, valamint megalapozatlansági ok hiányában a hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezések sem vezethettek eredményre.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlottak bűnösségére, és alapvetően helyes a cselekmény jogi minősítése is. Nem tévedett a Fővárosi

Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor **I.r.**, **II.r.** és **III.r.** vádlottak bűnösségét a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (3) bekezdés a./ pontja szerint minősülő nagyobb kárt okozó csalás bűntettében megállapította. Tévedett azonban mindhárom vádlott esetében, amikor a terhükre a cselekmény folytatólagosan történő elkövetését is megállapította. A Kúria BH.2013/3. számú eseti döntésében kifejtettek szerint csalás bűncselekménye esetén, ha a sértett a megtévesztés eredményeként hosszabb időn keresztül több részletben fizet ki pénzt az elkövetőnek, a bűncselekmény az utolsó kifizetéskor fejeződik csak be, ezért az elévülés is ettől az időponttól kezdődik. Mindhárom vádlott egyetlen alkalommal, a történeti tényállásban hivatkozott nyelvvizsga bizonyítványok bemutatásával tévesztették meg munkáltatójukat, illetve a rendőrségnek a nyelvismereti pótlék kifizetésének feltételeit vizsgáló ügyintézőjét, valamint az arról dönteni jogosult ... Rendőrkapitányság vezetőjét. A pótlék havonta ismétlődő felvétele tévedésben tartásként nem értékelhető, mert azon elkövetési magatartás megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha a létező tévedés az elkövetőtől függetlenül keletkezett, aki ezt kihasználva a tévedést nem oszlatja el. A cselekmény tehát a megtévesztő magatartás kifejtésével elkezdődött, és az annak alapján történő utolsó kifizetéssel fejeződött be. Természetesen mind az első, mind a másodfokú katonai tanács a teljes kárösszegnek csak arról a részéről dönthetett, amelyet az ügyészség vád tárgyává tett, de a folytatólagosság kérdésében az eltérő értelmezésre és gyakorlatra figyelemmel a másodfokú katonai tanács az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és az I., II. és III.r. vádlottak bűncselekményének jogi minősítésénél a folytatólagos elkövetésre való utalást mellőzte, mivel annak Btk. 6. § (2) bekezdésében írt törvényi előfeltételei nem állnak fenn.

Az elsőfokú bíróság ítéletében mindhárom vádlott tekintetében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető körülményeket, és nem tévedett, amikor az enyhítő körülmények nagyobb súlyára, a vádlottak korábbi hibátlan életvezetésére, hosszú és sikeres szakmai életútjukra figyelemmel lehetőséget látott a törvény által előírt szabadságvesztés büntetés helyett a Btk. 33. § (4) bekezdésében írt enyhítő rendelkezés alkalmazásával pénzbüntetés kiszabására. A rendelkező részben a vádlottakkal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek száma a cselekménnyel arányos, míg a napi tétel összege igen méltányosan a törvényi minimumban került meghatározásra. Helytállóan utalt arra a másodfokú ügyészség, hogy a tisztí illetménnyel bíró vádlottak esetében a kiszabott pénzbüntetés mértéke inkább visszafogottnak tekinthető. Nem tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor azt rögzítette ítélete indokolásában, hogy a vádlottak cselekményükkel a rendfokozat viselésére méltatlanná váltak. Egységesnek tekinthető ugyanis a katonai bírói gyakorlat abban, hogy a munkáltatójuk sérelmére vagyon elleni bűncselekményt elkövető vádlottak méltatlanok a rendfokozat viselésére, ezért velük szemben lefokozás katonai büntetést kell kiszabni. A lefokozásnál enyhébb szolgálati viszony megszüntetése katonai büntetés kiszabását a törvényszék katonai tanácsa a vádlottak javára jelentkező jelentősebb súlyú enyhítő körülményekkel indokolta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a huzamosabb időn át történő és nagyobb kárt okozó elkövetés a lefokozás kiszabását indokolta volna, azonban súlyosításra irányuló fellebbezés hiányában erre nem kerülhetett sor.

Az elsőfokú katonai tanács az iratok között elfekvő nyelvvizsga bizonyítványok lefoglalását megszüntette és azokat a bírósági iratokhoz rendelte csatolni. A másodfokú katonai tanács ezen rendelkezést megváltoztatva a hivatkozott nyelvvizsga bizonyítványokat az azokat kiállító ELTE Idegennyelvi Továbbképző Központ részére rendelte megküldeni, figyelemmel arra, hogy az okiratok valótlannal rögzítik, hogy az abban írt személyek a bizonyítványban feltüntetett eredményes államilag elismert nyelvvizsgát tettek.

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú katonai tanács - helyes indokai alapján - mindhárom vádlott vonatkozásában helybenhagyta azzal, hogy az I.r. vádlottnak az elsőfokú ítélet rendelkező részében hibásan feltüntetett nevét helyesbítette.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372. § (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2017. május 19.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k. előadó bíró, Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete **I.r.**, **II.r.** és **III.r.** vádlottak tekintetében a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2017. május 19.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke